

ચિરાગ ભીમાણી

ચિરાગ ભીમાણીએ ગુજરાત પોલ્યુશન કંટ્રોલ બોર્ડ (GPCB) સાથે 23 વર્ષથી વધુ સમયથી કામ કરેલ છે અને છેલ્લે ગાંધીનગરમાં GPCBની હેડ ઓફિસમાં કામ કરતા હતા. તેઓ ભાવનગર, જૂનાગઢ, પાલનપુર અને પોરબંદર વિસ્તારના વિભાગીય વડા હતા. તેઓ GPCB ખાતે Best Available Techniques Reference (BREF) Documentની તૈયારી અને ભારત સરકારના Ease of Doing Business Initiative માટેના નોડલ અધિકારી હતા. તેઓ Continuous Emissions Monitoring System (CEMS) અને પાયલોટ એમિશન ટ્રેડિંગ સ્કીમ (ETS) ના કન્વીનર પણ હતા.

જીપીસીબીમાં તેમની કામગીરી વાયુ પ્રદૂષણ, જળ પ્રદૂષણ, ધ્વનિ પ્રદૂષણ અને કચરો સહિત જમીન, હવા, પાણી અને લોકોને અસર કરતી પર્યાવરણીય સમસ્યાઓના સંચાલન માટેની વ્યૂહરચનાઓને સલાહ આપવા અને અમલમાં મૂકવાની હતી. તેમના કાર્યમાં સમીક્ષા કરવા, ભલામણો કરવા અને વૈધાનિક મંજૂરીઓ માટેની અરજીઓ પર નિર્ણય લેવાનો સમાવેશ થાય છે જેમ કે ઉદ્યોગ સ્થાપિત કરવા માટે સંમતિ, સંચાલન માટે સંમતિ, જોખમી કચરાની અધિકૃતતા વગેરે તેમજ જ્યાં યોગ્ય હોય, વૈધાનિક મંજૂરીઓને લાગુ કરવા માટેની શરતોની ભલામણ કરવી તે પણ તેમની જવાબદારી હતી. તેમણે પર્યાવરણીય અનુપાલન અંગેના અહેવાલોની સમીક્ષા કરી, ભલામણો કરી અને નિર્ણય લીધેલ છે અને જ્યાં યોગ્ય ત્યાં, ભલામણ કરી અને ડિફોલ્ટ્સ સામે કાનૂની પગલાં અને/અથવા શિક્ષાત્મક પગલાં પણ ભર્યા છે. તેઓ ચોક્કસ પર્યાવરણીય સમસ્યાઓનું મૂલ્યાંકન કરવા, ઉકેલ સૂચવવા અને વ્યૂહરચનાઓ માટે જવાબદાર હતા.

CEMSના કન્વીનર તરીકે તેમનું કામગીરીમાં ગુજરાતમાં પાણી પ્રદૂષણ, વાયુ પ્રદૂષણ અને એમ્બિયન્ટ એર ક્વોલિટી માટે જરૂરી ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર અને ETS પરના પાયલોટ પ્રોજેક્ટ માટે આ ડેટાનો ઉપયોગ સહિત સિસ્ટમની વ્યૂહરચના, વિકાસ અને અમલીકરણ કરવાનું હતું. CEMS માર્ગદર્શિકાની તૈયારી અને વિકાસ અને બેઝલાઇન સર્વેના ફોર્મેટની ડિઝાઇન અને તેના અમલીકરણ માટે મુખ્ય યોગદાન છે. પ્રોજેક્ટમાં તેમની મુખ્ય રુચિ ETSની માર્કેટ ડિઝાઇન હતી.

BREF ડોક્યુમેન્ટ જર્મન ફેડરલ એન્વાયર્નમેન્ટ એજન્સી (UBA) અને Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH સાથે મળીને તૈયાર કરવામાં આવી રહ્યું છે જે ભારતમાં તેના પ્રકારનો પ્રથમ પ્રયાસ છે જેના માટે તેઓ નોડલ ઓફિસર હતા. તેમણે સ્વતંત્ર રીતે BREF ઇન્ફર્મેશન સિસ્ટમ (BIS) ની રચના કરી હતી અને તેનું સંચાલન કરી રહ્યા હતા જેને જર્મન સમકક્ષોએ બિરદાવ્યું હતું.

ચિરાગ હવે પર્યાવરણીય, ટકાઉપણું અને ક્લાયમેટ ચેન્જ પ્રોફેશનલ તરીકે ક્લાયમેટ ચેન્જ મિટિગેશન ઇનિશિયેટિવ્સ, એન્વાયરો-કાનૂની બાબતો, BREF, CEMS અને પ્રદૂષણ નિયંત્રણ અને પર્યાવરણ સંરક્ષણ માટે અન્ય સમાન નવીન અભિગમો જેવા ક્ષેત્રોમાં કામ કરે છે. તેઓ હાલમાં પ્રોજેક્ટ વેસ્ટા (યુએસએ), એડેલ્ફી (જર્મની) જેવી વૈશ્વિક કંપનીઓ તેમજ ગુજરાત ક્લીનર પ્રોડક્શન સેન્ટર (જીસીપીસી), ગાંધીનગર સાથે સંકળાયેલા છે. તેમની રુચિઓના મુખ્ય ક્ષેત્રો છે:

1. પર્યાવરણીય અને આબોહવા પરિવર્તન નીતિ, આયોજન, ડેટા વિશ્લેષણ અને નવીન પદ્ધતિઓ
2. સેટેલાઇટ આધારિત માપન, બજાર આધારિત સાધનો જેવા કે ઉત્સર્જન વેપાર યોજના વગેરેનો ઉપયોગ કરીને હવા ગુણવત્તા વ્યવસ્થાપન.
3. રિમોટ સેન્સિંગ, યુએવી અને ડ્રોન, આર્ટિફિશિયલ ઇન્ટેલિજન્સ વગેરે જેવી નવીન તકનીકોનો ઉપયોગ કરીને પર્યાવરણ વ્યવસ્થાપન.
4. શ્રેષ્ઠ ઉપલબ્ધ તકનીકો સંદર્ભ દસ્તાવેજો
5. દૂષિત સાઇટ્સ રિમેડિએશન એન્ડ મેનેજમેન્ટ
6. કોસ્ટલ અને મરીન પોલ્યુશન મેનેજમેન્ટ

